

در غیاب مردم سوریه

احمدغلامی

هر دولتی «ماده» است و مردم باید به آن «صورت» بدهند. هر دولتی که از مردم «صورت» نگیرد، نمی‌تواند به مردم حکم براند، مگر به زور و زور، یعنی اعمال سلطه بر دیگری و در برابر هر زور یا اقتداری مقاومتی نیز شکل خواهد گرفت. شاید مقاومتی که در برابر زور به وجود می‌آید، متناسب و متوازن با آن نباشد، اما در گذر زمان این نامتوازنی به سود مقاومت افزایش خواهد یافت. از سوی دیگر دولت قدرتمند، دولتی است که نقش آحاد مردم در ماده آن حک شده باشد. با تسامح به این دولت، دولت ملی می‌گویند؛ بنابراین سوریه برای داشتن دولت ملی راه درازی در پیش‌رو خواهد داشت، به‌ویژه اینکه دشمنان این کشور رغبت چندانی هم به تشکیل دولت ملی و مرکزی ندارند که نماینده آحاد مردم باشد. آنان ترجیح می‌دهند با گروه‌هایی که قادرند نظم و ثباتی نسبی برقرار کنند -مانند افغانستان- طرف باشند تا از طریق آنان منافع‌شان را حفظ و پیگیری کنند. از این منظر شاید سوریه کنونی الگویی برای کشورهای دیگر منطقه باشد. به‌ویژه کشورهایی که پشتیبانی مردمی ندارند و به دست قوم یا طایفه و بزرگی از بزرگان اداره می‌شوند. این دولت‌ها مستعد فروپاشی‌اند. سوریه نشان داد دولتی که تصویر مردم در پرچم آن یا در سواده دولت آن حک نشده باشد، به‌سرعت فروخواهد ریخت. اینک سرانجام سوریه پیش چشم همه دولت‌های منطقه است. کشورش با بیش از ۲۲ میلیون جمعیت که بخش بزرگی از آن را مسلمانان تشکیل می‌دهند، در موقعیتی بغرنج قرار گرفته است؛ در موقعیتی که بی‌شباهت به وضع طبیعی هابز نیست. اگر دولتی قدرتمند شکل نگیرد، این وضعیت ادامه خواهد داشت و به فرسودگی ملتی می‌انجامد که سال‌های سال در حکومت اسدها مبتلا به درد و رنج فراوانی بوده است و آن‌طور که پیدا است، در آینده نیز سرنوشت چندان خوشایندی در انتظارشان نیست. بعید به نظر می‌رسد کشورهای منطقه، حتی ترکیه که خود دستی در آتش‌افروزی سوریه دارد، از مخاطرات آینده در امان باشند. براساس نوشته‌ها و گفته‌های تحلیلگران منطقه‌ای، ترکیه وارد معرکه‌ای شده است که بعید است از آن سر به سلامت بیرون ببرد. آنان به در دست یا غلط از سرنوکتی اردوغان خبر می‌دهند. چرا؟ مگر نه اینکه او اینک پیروز میدان در سوریه است و خود و پوتین را دو رهبر باقی‌مانده جهان می‌نامد. آیا اردوغان برای کنترل کرده‌ای سوریه به مسلمانان خیانت کرده است؟ جایگاه اردوغان در ترکیه در میان مسلمانان و لائیک‌ها چگونه خواهد بود؟ اینها پرسش‌هایی است که در آینده‌ای نه‌چندان دور به آنها پاسخ داده خواهد شد. به گفته بعضی از نیروهای ایرانی حاضر در سوریه که به بشار اسد نزدیک بوده‌اند، به او یادآوری شده که باید به سوسی دولتی فرآگیر و مردمی برود، اما اسد با بیان اینکه شما مردم سوریه را نمی‌شناسید، به حرف‌های آنان اعتنا نکرده است. شاید بشار اسد بهتر از هرکسی می‌دانسته برای این مهم دیر شده است. حتی اگر دیر هم نشده باشد، دیگر زمینه واقعی این‌س کار وجود ندارد. پس برای بازگشت به مردم بیش از اراده به بازگشت، باید زمینه‌ای هم وجود داشته باشد. هیچ دولتی نباید پل‌های بازگشت به مردم را خراب کند. این همان چیزی است که در منطقه خاورمیانه کمتر به آن اعتنا می‌شود. همان‌طور که پیش‌ازاین به آن اشاره شد، اغلب دولت‌های منطقه به این لحاظ آسیب‌پذیرند. آنان به تنها چیزی که توجه ندارند، به تعبیر نیول ماکیاولی «حقیقت بالفعل چیزها است، نه آن‌گونه که چیزها تخیل می‌شوند». حقیقت بالفعل چیزها نظریه‌ای است اثباتی، عاری از هرگونه بازنمایی مذهبی، اخلاقی و زیبایی‌شناختی. اینک کشورهایی که سوریه را اشغال کرده‌اند، با مردم سوریه طرف هستند. مردمی که از توان مردم‌بودن برخوردارند، اما این اشغالگران نیز همان راهی را می‌روند که خاندان اسد رفته است. بی‌توجه به خواست و تمایل مردم با اتکا به زور و سلطه، آنان زیرساخت‌های سوریه را نابود کرده تا این کشور نتواند سال‌های سال سر بلند کند تا خطری برای

منافع اسرائیل و متحدانش باشد. غافل از اینکه دیری ناپاید که گرفتار کینه‌ازی همین مردم در حبضیض خواهد شد.

شنبه ۲۴ آذر ۱۴۰۳
۱۲ جمادی‌الثانی ۱۴۴۶
۱۴ دسامبر ۲۰۲۴
سال بیست‌ویکم
شماره ۴۹۹۹
۲۰ هزار تومان
۱۲ صفحه

روزنامه

در «شرق» امروز می‌خوانید:
بیماران ام‌پی‌اس از دارو و زندگی بدون درد محروم شدند • حداقل حقوق کارمندان مشخص شد • بارش برف و کاهش دما تا ۱۵ درجه

ارز سرگردان؟

بر اساس اطلاعیه بانک مرکزی از روز شنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۹/۲۴ عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان در سامانه نظام یکپارچه معاملات ارزی (نیما) می‌توانند نسبت به انجام معامله بر اساس نرخ‌های توافق‌ی اقدام کنند

شرق؛ دولت از همان ابتدای شروع به کار اعلام کرد که بنا دارد ارز را تک‌نرخ‌ی کند. کابینه چهاردهم در اولین لایحه بودجه خود نیز از اعلام نرخ ارز ترجیحی اجتناب کرده و گفته شد نرخ ارز کالاهای اساسی به تدریج افزایش خواهد داشت. حالا بانک مرکزی اطلاعیه داده است که از ابتدای هفته جاری ارز نیما را حذف و ارز توافق‌ی را جایگزین می‌کند.
باین‌حال، به نظر می‌رسد دولت برای تک‌نرخ‌کردن ارز تردیدی جدی دارد و البته کارشناسان هم این مسئله را در شرایط بی‌ثباتی اقتصاد به صلاح نمی‌دانند. آنها می‌گویند این دسته از اقدامات سبب هیجانات و سرگردانی بازار ارز خواهد شد و در نهایت به هدف غایی که همان تک‌نرخ‌کردن ارز است، ختم نمی‌شود. دولت چهاردهم از همان ابتدای تحویل کابینه بر تک‌نرخ‌کردن ارز تأکید داشته است و در این میان عبدالناصر همتی، وزیر اقتصاد، به‌طور صریح‌تر درباره تک‌نرخ‌کردن ارز بارها سخن گفته است. به

گزارش تیتربک را در صفحه۴ بخوانید

گفت‌وگوی «شرق» با عباس کبریایی زاده، رئیس فدراسیون اقتصاد سلامت و محمد عبده‌زاده، رئیس سندیکای صنایع داروهای انسانی ایران

وضعیت شکننده دارو

صفحه ۶

یادداشت

به من نگو عییم چیست

مهرداداحمدی‌شیخانی

هنوز از بیماری فراگیر و پاندمی کرونا مدت زیادی نگذشته و همه آن را به یاد داریم. غیر از آن جماعتی که سخنانی عجیب‌وغریب درباره درمان بیماری کرونا پیشنهاد می‌کردند که شامل عنبرنسا و روغن بنفشه و شیوه استعمال آن بود، آنچه عقلای جامعه در پیش گرفتند، روشی علمی بود که نتیجه آن گذر از این بحران جهانی بود و خوشبختانه در کشور ما هم با آنکه عده‌ای کمر بسته بودند که هر طور شده در مقابل علم بایستند، در نهایت صلاح مردم بر این‌گونه نسخه‌یچی‌ها پی‌بروز شد و مردم نجات یافتند. اما فقط شخصی انسان نیست که برای تشخیص و درمان بیماری به نشانه‌ها، تب‌سنج و پزشکی نیازمند باشد؛ جامعه‌ای هم که از انسان‌ها ساخته شده، مانند بیکره یک موجود زنده، به تب‌سنج و پزشک متخصص نیازمند است

یادداشت

تئوری‌های غیرواقع‌بینانه مانع درک عمیق از سیاست خارجی

کیکاوس پورابویی

لایتن در عرصه‌های نظامی، فنی، فناوری اطلاعات، تجارت، اقتصادی و ایجاد اتحادیه‌ها و کنوانسیون‌های جهانی و منطقه‌ای و… و همچنین نظام‌های قدرتمند منطقه‌ای مانند ایران و ائتلافش با نیروهای مقاومت، عربستان و مصر و کشورهای حوزه خلیج فارس، با فروپاشی‌ای که پس از اتحاد جماهیر شوروی صورت گرفته بود، جهان از سیستم دوقطبی، بیشتر به طرف سیستم چندقطبی در حال حرکت بود. با وجود تعدد قدرت در جهان تکانه‌هایی به شالوده قدرت ایالات متحده که پس از یازدهم سپتامبر به اوج رسیده بود وارد شد. ایالات متحده برای بازپس‌گیری قدرت بلامنازع چند ترفند اساسی را اعمال کرد؛ ایجاد رخنه برای فرسایش قدرت روسیه در منطقه و سپس صحنه بین‌المللی در دستور کار قرار گرفت. ملاحظه می‌شود که در جنگ روسیه با اوکراین گرچه میدان رویارویی بین مسکو و اروپا ظاهرا برقرار است اما سکان‌دار واقعی جنگ ایالات متحده آمریکااست که توانسته بازگر قدرتمندی مانند روسیه را در جنگی فرسایشی درگیر کند و مانع گسترش قدرت او شود. اگر همین امروز هم کیف صلح خواسته روس‌ها را بپذیرد و تن به مصالحه ناخواسته‌ای دهد، باز قدرت روسیه توانایی سال‌های گذشته را ندارد و در روند توسعه این کشور وقفه‌ای بزرگ ایجاد شده است. چین در این میان واقعیت‌ها را پذیرفته و برخلاف روسیه میدان مبارزه را در توسعه فناوری و حضور در عرصه‌های اقتصاد بین‌المللی می‌داند، برای این است که شاهد هستیم با وجود نذیرفتن تایوان به‌عنوان دولت ملی مستقل، هنوز دست‌اندازی به آنجا را برای منافع ملی خود خطرناک می‌داند. ایالات متحده با تاکتیکی که در خاورمیانه آشفته در پیش گرفته هم با میانجیگری دست به اتحاد نانوخته‌ای بین بعضی کشورهای منطقه به صورت سری با رژیم صهیونیستی زده و هم از طرف

شرق

رئیس‌جمهور در شب نمایشگاه‌اندلسی نقش صنعت‌ومعدن در اعتراض به ائتلاف انرژی وکمیای سالان کم‌خورا در ژوئیه،ایکاه اطلاع‌رسانی ریاست‌جمهوری

رئیس‌جمهوری در پاسخ به برخی کم‌کاری‌های اجرائی بشخصه کارزار صرفه‌جویی ملی را کلید زد

نیروگاه بدون نیرو

در بحبوحه مسئله هوای پاک و جدی‌شدن چالش‌های انرژی

صفحه ۲

مکرون متحد میانه‌روی خود را به‌عنوان نخست‌وزیر فرانسه منصوب کرد

مأموریت دشوار «بایرو»

برگزیده‌ها

«شرق» از ادعای فعال کردن مکانیسم ماشه و موافقت تهران برای همکاری بیشتر با آژانس گزارش می‌دهد

گرگ و میش هسته‌ای

گزارشی درباره حق نفس‌کشیدن شهروندان در روزهای آلوده

مرگی آرام

نگاهی به برخورد با تصویر خشونت در فیلم‌ها و سریال‌های ایرانی

ممیزی یا رویکرد روان‌کاوانه؟

چرا در لیگ ایران مهاجمان کارایی ندارند

ادعا ۱۰۰، خروجی صفر

سفر به سرزمین عجایب (۳)

یادداشت

سفر به سرزمین عجایب (۳) معدن طلائی ایران

پژمان جوزی

رئیس انجمن صنعت ساختمان

بوشهر فرای تصور بود؛ شهری به غایت زیبا، با حفظ اصول تاریخی و فرهنگی و مردمانی به‌شدت بافرهنگ و امروزی. در سلسله سفرهایم به جنوب ایران که دو بخش از آن را تحت عنوان سفر به «سرزمین عجایب» نوشتم و در آن مسیر بندرعباس تا درک، زرآباد و چابهار را به تصویر کشیدم و پس از آن حرکت به سمت شرقی‌ترین نقطه ایران و کوئتر از زیبایی‌های آن منطقه گفتم و نوشتم، این بار، نوبت استان بوشهر بود و در اولین گام از شهر بوشهر بازدید کردیم. نه‌تنها من، بلکه دوستان همراهم که همه از چهره‌های فرهنگی و برخی فنی و حرفه‌ای هستند، از تمیزی شهر به وجد آمدند. شهر بسیار تمیز بود و آشغال سیکار و قوطی‌های نوشابه، آب و کاغذ به روش مألوف در این سو و آن سسو پخش نبود. وقتی از راهنمای شهر از عملکرد شهرداری پرسیدیم، پاسخ داد این تمیزی که به چشم می‌آید، در مرحله اول به نوع آداب مردم بوشهر بستگی دارد. درست می‌گفت؛ چراکه با قدم‌گذاشتن در کوچه پس‌کوچه‌های محله‌های قدیمی شهر هم این تمیزی و رعایت نظافت به چشم می‌آمد. زنان بوشهر اجتماعی بودند و به دور از اجتماع و جامعه نبودند. حتی بعضا می‌توانستیم حضور آنها را در قهوه‌خانه‌ها و چایخانه‌ها (که معمولا در شهرهای بزرگی مثل تهران صرفا محل رفت‌وآمد آقایان است) ببینیم؛ اگرچه معمولا در خلوت خود بودند. محلات قدیمی یا بهتر بگویم سنتی بوشهر، به خوبی حفظ و نگهداری شده بودند و در اکثر محلات مساجد با سنگ‌نوشته‌های زیبا و بافت سنتی در میان خانه‌ها خودنمایی می‌کردند.

و این‌طور نیست که بشود کارش را با عنبرنسا و روغن بنفشه به سامان رساند. جامعه هم وقتی با بحران روبه‌رو می‌شود و علائم بیماری از خود نشان می‌دهد، نیازمند تب‌سنج است و محتاج پزشکانی حاذق که بیماری را به‌درستی تشخیص دهند و درمان صحیح را پیشنهاد کنند و قطعا آدم عاقل کسی است که مانند همان بیماری و تب، به متخصص آن رجوع کند، نه اینکه به رمال و روغن بنفشه متوسل شود. حال فرض کنید که شخصی برای درمان بیماری فیزیکی خود به پزشک مراجعه کند و درمان تخصصی و علمی را در پیش بگیرد، ولی در مقام درمان بیماری‌های اجتماعی، روشی غیر از این اتخاذ کند. خب طبیعی است که جامعه با بحران روبه‌رو می‌شود و هرچه در رجوع به متخصص سهل‌انگاری شود و دیرتر این بیمار به متخصص رجوع کند، امکان درمان سخت‌تر می‌شود و شاید هم در نهایت بیمار از دست برود. آنچه در سال ۸۴ رخ داد، این بود که برای درمان بیماری، به جای رجوع به کارشناس و متخصص، جامعه و کشور به رمالی معجزه‌گرایی سپرده شد و از دلش «مصیبت معجزه هزاره سوم» بیرون آمد. در کنار این حذف پزشک حاذق برای درمان بیماری، تب‌سنج، یعنی همان که میزان‌الحراره بیماری است نیز کنار گذاشته شد.

دیگر تسلیح و مجهز کردن رژیم صهیونیستی را به انواع کمک‌های لجستیکی، فناوری، دفاعی، ماهواره‌ای، جاسوسی و… که بتواند در هر نقطه‌ای از منطقه اعمال نفوذ کرده و با بازیگران منطقه‌ای مقابله کند، در سیاست رسمی خود در پیش گرفته است. اکنون که روسیه در جنگ اوکراین سخت درگیر است و استقرار و استحکام لازم را در جبهه‌های دیگر ندارد و مانند سال‌های گذشته نمی‌تواند از متحدان خود دفاع کند و ایجاد اتحادیه‌های منطقه‌ای هزینه‌های بالایی دارد، رژیم اسرائیل با کمک همه‌جانبه آمریکا در منطقه بکه‌تزاری می‌کند و با ظهور ترامپ بر جاه‌طلبی‌اش افزوده

است و این خطری است برای کل منطقه و خاورمیانه. در این بین آنچه از اهمیت فوق‌العاده برخوردار است و قدرت مضاعفی به سیستم‌ها به‌خصوص قدرت‌های منطقه‌ای اعطا می‌کند، اتحاد ملی و پشتیبانی مردم در صحنه‌هاست. همان مردمی که پشت بشار اسد را به راحتی خالی کردند. همه می‌دانیم اسد با تکیه بر قدرت عظیم هوایی و موشکی روس‌ها و حمایت منطقه‌ای دوستان در ۱۳ سال پیش قدرت را حفظ کرد و سپس با نوعی حکومت عقب‌مانده که حاصل آن جز فقر و فلاکت برای ۹۰ درصد از مردم نبود، دست‌آورد خاصی نداشت. حاصل آن را می‌توان در این جمله آقای عراقچی خلاصه کرد که گفته بود از ارتش خود که دست‌آورد خودش است، گلایه‌مند است. بله حاصل کار همین است، در این صورت ارتش و نیروهای مسلح دیگر ملی نیستند و به‌راحتی پشت به میدان می‌کنند و با گذاشتن سلاح رزم به جبهه مقابل می‌پیوندند. مقایسه نظام سیاسی پوسیده و قبیله‌ای منطقه به‌خصوص خلیج فارس با کشورهای همجوار ناده‌گرفتن واقعیت‌های موجود کشورهاست. کشورهای خلیج فارس با بهره‌مندی از منابع عظیم نفت و گاز و اتحاد نوشته و نانوشته با قدرت‌های بزرگ رفاه بزرگی را برای شهروندان مهیا کرده‌اند، گرچه هیچ آشنایی‌ای با توسعه سیاسی ندارند اما قطعا در آینده‌ای نزدیک مسیر و نوع حکومت در این کشورها دگرگون خواهد شد.

با نهایت اندوه و تأسف فراوان، آسمانی شدن همسری دلسوز و مادری فداکار و ارزشمند،

زنده‌یاد بانو افسانه ققی‌زاده انصاری (بهجتی)

را به اطلاع تمامی عزیزان می‌رسانیم.

مجلس یادبود روز دوشنبه ۲۶ آذر ۱۴۰۳

از ساعت ۱۸ تا ۲۰ در سالن **رعد به نشانی**

شهرک غرب، فاز ۲، خیابان هرمرزان، خیابان

پیروزان جنوبی، کوچه پنجم، پلاک ۷۴

مجمع آموزشی نیکوکار رعد برگزار می‌شود.

حضور شما موجب شادی روح آن شادروان می‌گردد.

امیر مظاهری

^[1] ایلمه‌در صفحه ۹

^[2] ایلمه‌در صفحه ۹